

Konference ERTMS 2026 ve Valenciennesu

Ve francouzském Valenciennesu se uskutečnila konference ERTMS 2026 pořádaná Agenturou Evropské unie pro železnice (ERA). Setkaly se na ní stovky odborníků z celé Evropy, od zástupců Evropské komise a národních bezpečnostních autorit až po správce infrastruktury, dopravce a technologické firmy.

Co je ERTMS a kde stojí jeho zavádění v Evropě

ERTMS (European Rail Traffic Management System) je klíčový evropský projekt, jehož cílem je sjednotit zabezpečení železnice a umožnit plynulý provoz vlaků napříč státy bez technických bariér. Jeho jádrem je systém ETCS, který má postupně nahradit více než dvacet různých národních zabezpečovacích systémů. Ke konci roku 2024 bylo ETCS nasazeno přibližně na 10 % sítě TEN-T a na zhruba 19 % lokomotivního parku EU.

Proč je nasazení ETCS pomalejší a dražší, než se čekalo

Hlavní sdělení letošní konference bylo jednoznačné. Evropa má jasnou strategii, **ale zavádění ERTMS postupuje pomaleji**, než je potřeba. Diskuse se posunula od vize k praktickým překážkám. Hlavními problémy jsou vysoké náklady, složité schvalovací procesy a přetrvávající rozdíly mezi jednotlivými státy. Samotné schvalování může tvořit až třetinu celkových nákladů na nasazení a **ceny palubních jednotek se mezi lety 2018 a 2022 zdvojnásobily**.

Dalším opakovaně zmiňovaným problémem jsou časté změny technických předpisů (TSI), které komplikují plánování projektů a prodražují zavádění systému. Státy, které jsou v nasazení napřed, jsou paradoxně v nevýhodě – musejí průběžně reagovat na aktualizace specifikací. Jako řešení se navrhuje zmrazení verzí TSI na určité období nebo zavedení jasného, předvídatelného harmonogramu změn. Přes formální kompatibilitu navíc stále dochází k situacím, kdy vlaky nemohou plynule přejíždět hranice, i když jsou vozidla i trať certifikované. To plasticky ilustruje, jak daleko je sektor od skutečné interoperability.

FRMCS je budoucností železniční komunikace po GSM-R

Samostatnou kapitolou byl budoucí komunikační systém FRMCS, nástupce GSM-R. Jeho zavádění se opakovaně zpožďuje, jako orientační termín pro finalizaci TSI pro FRMCS padl rok 2028 a přechod si vyžádá dlouhodobý souběh obou technologií, což dále vysoce zvyšuje náklady i složitost celého procesu. Diskutovalo se také o možnosti využití veřejných mobilních operátorů, tato varianta však naráží na oprávněné otázky kybernetické bezpečnosti a provozní spolehlivosti.

Kybernetická bezpečnost železničních systémů: nové standardy v přípravě

Kybernetická bezpečnost byla průřezovým tématem konference. Každý správce infrastruktury ji dnes řeší vlastním způsobem a volání po sjednocení přístupu bylo hlasité. Konkrétně se pracuje na standardech EURLINX BL4 R2 a UNISIG Subset 146. Kybernetická bezpečnost zatím není součástí TSI, to se má změnit.

Digitalizace schvalovacích procesů ETCS a její role pro NoBo a ERA

Řešením většiny identifikovaných problémů je podle účastníků větší standardizace, digitalizace a lepší koordinace napříč Evropou. V oblasti schvalování se pracuje na digitalizaci dokumentace ze systémů OSS, ERATV a dalších tak, aby byla v interoperabilní, strojově čitelné podobě a umožňovala automatické kontroly. Diskutoval se také standard ERA1209-347 jako platforma pro masivní retrofit vozidel. Dlouhodobým cílem je vytvoření jednotného železničního prostoru SERA (Simplified European Railway) s maximálně harmonizovanými technickými i provozními pravidly.

ETCS v České republice: 4. místo mezi státy EU

Pro Českou republiku jsou z konference klíčové zejména dvě oblasti: vývoj digitalizace schvalovacích procesů včetně diskuse o roli notifikovaných subjektů (NoBo) při autorizaci palubních subsystémů CCS, a nové standardy kybernetické bezpečnosti a jejich dopad na systémovou architekturu. Pozitivní zprávou je, že Česká republika patří v zavádění ETCS mezi nejpokročilejší země v Evropě a obsadila 4. místo mezi členskými státy. To je výsledek, který odráží dlouhodobé úsilí celého sektoru. Ale jak to bude v České republice dále, se uvidí ve druhém pololetí. Na velkolepé plány zavádění ETCS nejsou finanční prostředky a ukazuje se, že být „šprtem“ Evropy se moc nevyplácí. I daleko bohatší státy jsou opatrnější a neinvestují hlava nehlava.

Prezentace z konference jsou volně dostupné na stránkách ERA: era.europa.eu

Zdroj: <https://www.era.europa.eu/content/ertms-2026-conference#oe-content-paragraph-5603>